

Trafiknämnden

PROTOKOLL

2014-01-21

Nr 1/2014

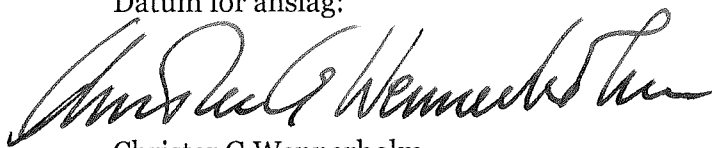
Kl 09.00-09.30

§§ 1 - 5

Trafiknämndens extrainsatta sammanträde 21 januari 2014

Datum för justering: §§ 1 justerades 21 januari 2014, övriga 6/2 11 februari.

Datum för anslag:

Christer G Wennerholm

Erika Ullberg

Plats SLL, landstingshuset, Roslagssalen

Närvarande

ledamöter

Christer G Wennerholm (M)
Stella Fare (FP)
Erika Ullberg (S)
Cecilia Löfgreen (M)
Kristoffer Tamsons (M)
Harry Bouveng (M)
Karl Henriksson (KD)
Bosse Andersson (C)
Nanna Wikholm (S)
Curre Hansson (S)
Yvonne Blombäck (MP)

Ordförande
1:e vice ordförande
2:e vice ordförande

Ersättare

Pehr Granfalk (M) (tjänstgör)
Christoffer Fagerberg (FP) (tjänstgör)
Fredrik Wallén (KD) (tjänstgör)
Lukas Forslund (C)
Christina Brofalk (C)
Rolf Lindell (S) (tjänstgör)
Conny Fogelström (S) (tjänstgör)
Anita Johansson (S)
Susanne Lund (S)
Annika Hjelm (MP)
Anna Sehlin (V) (tjänstgör)

Ej närvarande

ledamöter

Lennart Kaldéren (M)
Carl Grufman (M)
Maria Bergström (FP)
Staffan Holmberg (S)
Adnan Can (S)
Gunilla Roxby Cromvall (V)

Ersättare

Jan Holmberg (M)
Leif Gripestam (M)
Anette Hellström (M)
Frida Ganshed (M)
Olov Lindquist (FP)
Gun Eriksson (S)

Närvarande**politiska tjänstemän**

Erik Ottoson (M)
Patrik Silverudd (FP)
Karin Ernlund (C)
Robertho Settergren (KD)
Niklas Orrje (S)
Axel Gränse (V)

Tjänstemän

Anders Lindström
Björn Holmberg
Sara Catoni
Ingela Svanberg Ohlsson
Håkan Nilsson

Övriga

Rikard Björk

§ 1**Godkännande av föredragningslistan**

Trafiknämnden beslöt

- att behandla inkommen skrivelse under Övriga frågor,
- att behandla fråga från Curre Hansson under Övriga frågor, samt
- att i övrigt godkänna utsänd föredragningslista

§ 2**Förvaltningschefsinformation**

- Förvaltningschefen redogjorde för status i upphandlingen av Depå Nord, inklusive pågående överprövningsprocess samt vikten av att den fysiska planeringen fortgår.
- Förvaltningschefen redogjorde för utfallet av förvaltningens säkerhetsgenomgång av infrastrukturen.
- Ledamöterna informerades slutligen om det goda samarbetet med trafikverket avseende pendeltågstrafiken.

Trafiknämnden noterade informationen till protokollet.

§ 3**Utbyggnad av tunnelbanan enligt 2013 års Stockholmsförhandling
(TN 2014-0012)**

I ärendet förelåg skrivelse 2014-01-10 från förvaltningschefen.

I ärendet yttrade sig Anna Sehlin (V)

YRKANDEN

- 1) bifall till förvaltningschefens förslag till beslut
- 2) bifall till V-ledamotens förslag på återremiss, bilaga 1

Ordföranden fann att ärendet skulle avgöras denna dag samt att trafiknämnden bifallit förvaltningschefens förslag till beslut.

BESLUT

Trafiknämnden beslöt att föreslå Landstingsstyrelsen besluta föreslå landstingsfullmäktige besluta

- att godkänna Huvudavtal, Avtal om finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län enligt 2013 års Stockholmsförhandling
- att godkänna Delprojektavtal, Avtal om finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län enligt 2013 års Stockholmsförhandling, Tunnelbana till Nacka och Gullmarsplan/Söderort samt fatta genomförandebeslut för detta investeringsobjekt
- att godkänna Delprojektavtal, Avtal om finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län enligt 2013 års Stockholmsförhandling, Tunnelbana till Arenastaden via Hagastaden samt fatta genomförandebeslut för detta investeringsobjekt
- att godkänna Delprojektavtal, Avtal om finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län enligt 2013 års Stockholmsförhandling, Tunnelbana till Järfälla/Barkarby samt fatta genomförandebeslut för detta investeringsobjekt
- att uppdra åt landstingsstyrelsen att ansvara för genomförandet av utbyggnaden av tunnelbanan samt övriga åtgärder som beslutas om inom ramen för 2013 års Stockholmsförhandling
- att ändra reglemente för landstingsstyrelse och nämnder enligt bilagt förslag
- att godkänna att avsteg från Investeringsstrategin och Investeringsstrategins Ansvars- och beslutsordning sker gällande objekten Tunnelbana till Nacka och Gullmarsplan/Söderort, Tunnelbana till Arenastaden via Hagastaden samt Tunnelbana till Järfälla/Barkarby
- att godkänna att landstingets investeringsbudget för år 2014 utökas med 449 000 000 kronor med fördelning till landstingsstyrelsen

- att fastställa landstingets investeringsbudget för år 2014 till 16 331 700 000 kronor
- att uppdra till landstingsstyrelsen att i investeringsbudgeten för år 2015 och planåren 2016-2019 inarbeta investeringsutgifter i enlighet med huvudavtalet
- att godkänna att finansiering av drift och investeringsutgifter avseende utbyggd tunnelbana i enlighet med 2013 års Stockholmsförhandling sker via Koncernfinansiering under år 2014

dels beslöt

- att förklara paragrafen omedelbart justerad

RESERVATIONER

V-ledamoten reserverade sig mot att ärendet skulle avgöras denna dag.

UTTALANDEN

S-ledamöterna lät anteckna ett särskilt uttalande till protokollet, bilaga 2.

MP-ledamoten lät anteckna ett särskilt uttalande till protokollet, bilaga 3.

§ 4

Övriga frågor

- Skrivelse: Om krishantering vid tågurspårningar

I ärendet förelåg rubricerad skrivelse från V-ledamoten, 2014-01-21.

Trafiknämnden beslöt

- att uppdra åt förvaltningschefen att återkomma till trafiknämnden med svar på skrivelsen.

- Trafiklösningen för bussar i Skarpnäck efter omläggningar i gatunätet

Curre Hansson (S) undrade hur trafiklösningen för bussarna i Skarpnäck blir efter de omläggningar i gatunätet som staden genomför i området.

Trafiknämnden beslöt

- att uppdra åt förvaltningschefen att återkomma med svar på hur trafiklösningen är tänkt.

§ 5

Nästa sammanträde

Nästa ordinarie sammanträde äger rum den 11 februari kl 14.30 i landstingets lokaler.

Vid protokollet

Sara Caroni

VÄNSTERPARTIET

FÖRSLAG TILL BESLUT

2014-01-21

Ärende nr 3 (TN 2014-0012)

Utbyggnad av tunnelbanan enligt 2013 års Stockholmsförhandling

Vänsterpartiet anser att det är bra att det äntligen planeras för en utbyggnad av tunnelbanan i Stockholms län vilket vi – till skillnad från Moderaterna i landstinget – länge har verkat för. Det är glädjande att det blir en tunnelbana till Nacka Forum, men vi vill också ha en förlängning i steg två till Orminge centrum. Vänsterpartiet har även under en längre tid förordat utbyggd tunnelbana från Odenplan till Karolinska/Hagastaden med vidare förlängning till Solna station. Detta har Moderaterna hårdnackat vägrat under sju års tid. Vi har också motionerat om en förlängning av tunnelbanan från Hagsätra till Älvsjö station. En angelägen satsning som måste till i närtid är utbyggnaden av Spårväg Syd i två etapper. Vi vill även utreda möjligheten med tunnelbana från Liljeholmen till Fridhemsplan med vidare förlängning i nordostlig eller nordvästlig riktning. Både Akalla och Hjulsta skulle kunna kopplas till Barkarby men ingen utredning föreligger som visar vad som är bästa lösning.

Vi anser att en ny förvaltning bör bildas som är direkt underställd landstingsstyrelsen och som har det övergripande ansvaret för planeringen och genomförandet av tunnelbaneutbyggnad.

Ett viktigt och stort investeringsbeslut som utbyggnad av tunnelbanan ska inte forceras fram för att det är valår, utan bör ske blocköverskridande för att vara robust. Det underlag trafiknämnden nu förutsätts fatta beslut om är förvånansvärt tunt och behandlas utanför landstingets övriga investeringsbehov. Stockholms läns landsting står inför gigantiska investeringar de kommande decennierna, både inom hälso- och sjukvård och kollektivtrafik. Varje investeringsbeslut måste tas med en helhetssyn, det vore förkastligt att behöva ställa utbyggnad av tunnelbanan mot landstingets behov av att bygga ut hälso- och sjukvård. För att säkerställa att detta inte sker ska samtliga investeringar – även utbyggnaden av tunnelbanan – inordnas i landstingets investeringsplan.

Av underlaget framgår att endast 449 miljoner tillskjuts till landstingets investeringsbudget och då bara för år 2014, resterande del av landstingets investeringskostnader för utbyggd tunnelbana på 6,2 miljarder ska inrymmas i befintlig budget. Hur detta kommer att påverka landstingets andra akuta investeringsbehov är oklart.

Vi anser att 2013 års Stockholmsförhandling bygger på helt felaktiga premisser. Statens medfinansiering är endast 18 procent, resterande medel är trängselskatteintäkter. Vänsterpartiet anser att statens medfinansiering ska vara 50 procent.

Vänsterpartiet anser att trängselskatten ska beslutas av regionen. Syftet med trängselavgifter är att minska på trängseln för att uppnå miljömålen – de ska inte vara en intäktskälla. Vår inställning till Förbifart Stockholm är sedan länge väl känd – intäkterna ska, i enlighet med folkomröstningen 2006, gå till utbyggd kollektivtrafik.

Vänsterpartiet anser att Stockholmsförhandlingen 2013 innebär att rika kommuner köper sig före prioriteringsordningen gentemot andra kommuner.

Viktiga uppgifter och risker saknas i underlaget, som landstingets årliga utökade driftskostnader till följd av utbyggnaden, kostnadsökningar som följer av överklaganden av till exempel detaljplaner och depålågen. Risker för ökande kostnader, om ytterligare stationer tillkommer samt om stationslägen eller spårdragningar förändras, ingår inte. En analys av projektets samhällsekonomiska lönsamhet saknas.

Flera strategiska avvägningar och bedömningar som underlaget bygger på lyser med sin frånvaro. Vänsterpartiet stödjer konverteringen av grön linje till blå linje, men saknar en motivering till varför just Hagsätralinjen valts.

För att uppnå målet om ökade kollektivtrafikandelar måste det finnas smidiga och enkla övergångar mellan trafikslag. Placeringen av stationen Söderort/Globen måste möjliggöra byte mellan buss, tvärbana samt övriga tunnelbanelinjer vid Gullmarsplan. Hur detta ska lösas framgår inte i underlaget. Vi anser också att det är viktigt att Norra stationsområdet med Nya Karolinska och Karolinastaden får ett fungerande stationsläge, men var detta ska ligga framgår inte i underlaget.

Vänsterpartiet ser avslutningsvis en stor risk i att kommunernas motprestation – byggandet av 78 000 bostäder – inte preciserats närmare. Vi anser att det är billiga hyresrätter som ska byggas, inte fler bostadsrätter.

Vänsterpartiet yrkar på återremiss av ärendet för att få svar på följande frågor:

1. Hur kommer tunnelbaneutbyggnaden att påverka landstingets kommande investeringskostnader i hälso- och sjukvård respektive kollektivtrafik 2016-2030?
2. Hur stor beräknas ökningen av SL:s årliga driftkostnader bli till följd av utbyggnaden?
3. Hur stor beräknas kostnadsökningen kunna bli vid en försenad utbyggnad på grund överklaganden?
4. Kommer Nya Karolinska att få en station?
5. Vad är kostnaden för en station mellan Hagastaden och Arenastaden?
6. Hur ska övergången ske mellan de olika trafikslagen vid station Söderort/Globen/Gullmarsplan?
7. Varför ska Hagsätragrafen konverteras till blå linje och inte Farsta- eller Skarpnäcklinjen?
8. Vilken samhällsekonomisk analys finns för denna tunnelbaneutbyggnad?

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

att återremittera ärendet för att få svar på ovanstående frågor.

2014-01-21

Trafiknämnden, ärende 3

Utbyggnad av tunnelbanan enligt 2013 års Stockholmsförhandling

Socialdemokraterna har i flera år drivit frågan om utbyggd tunnelbana. Vi välkomnar därför att Moderaterna efter regeringens ingripande nu har tvingats överge sitt mångåriga motstånd mot satsningar på tunnelbanan och presenterat ett konkret förslag till utbyggnader. Vi ställer oss bakom samtliga av de utbyggnader som alliansregeringen föreslår. Detta är dragningar som diskuterats under många års tid. Socialdemokraterna kommer vid en valvinst 2014 ha som högsta prioritet att genomföra utbyggnaderna effektivt och i tid.

Samtidigt är vi övertygade om att den snabba befolkningstillväxt som vi glädjande nog ser i vår region kommer att kräva fler utbyggnader än de föreslagna. Vi Socialdemokrater driver också frågan om en helt ny lila linje som bland annat innebär en tvärförbindelse över Mälaren mellan Liljeholmen och Fridhemsplan. Vi förordar även en förlängning till Älvsjö och tunnelbana till Täby i närtid.

Utbyggnadsförslagen spänner över en lång tidsrymd och mycket återstår att göra på olika nivåer – riksdag, landsting och berörda kommuner – för att planerna ska kunna genomföras. Mot den bakgrunden är det beklagligt att regeringens förhandlingspersoner under arbetes gång inte har haft ambitionen att söka brett politiskt stöd för sitt förslag. Frågan är också om de organisatoriska förutsättningarna är tillräckliga. En god kompetensförsörjning med minskat konsultberoende kommer att krävas.

Landstingsmoderaternas blockering när det gäller tunnelbanans utbyggnad under sina sju år vid makten har skapat stor osäkerhet bland bostadsmarknadens aktörer och bidragit till att takten för bostadsbyggandet har hämmats. En bred överenskommelse över blockgränsen skulle skapa den långsiktighet och de stabila förutsättningar som bostadsmarknadens aktörer behöver. Ska bostadsplanerna realiseras krävs en mycket högre takt i bostadsbyggandet än vad berörda kommuner än så länge visat att de mäktar med. Tidigare utfästelser om ökat bostadsbyggande som gjorts har inte infriats utan mest visat sig vara visioner. Ska vi nå målen krävs en förstärkt koppling till den strategiska trafikplaneringen. En framgångsfaktor för att nå önskvärda volymer är vidare en större andel hyresrätter än vad som byggs idag. Mot den bakgrunden är det olyckligt att krav på hyresrätter inte finns med i avtalen.

Kommunerna kommer i den föreslagna uppgörelsen att få bära en historiskt stor andel av finansieringen. Kommunernas bidrag är de facto större än statens. I västsvenska paketet är statens andel 50 procent. I denna uppgörelse står staten bara för 18 procent. Landets främsta tillväxtregion får därmed sämre villkor än andra regioner. Det är inte rimligt.

MILJÖPARTIET DE GRÖNA

SÄRSKILT UTTALANDE

2014-01-21

Ärende nr 3

Utbyggnad av tunnelbanan enligt 2013 års Stockholmsförhandling

Miljöpartiet de gröna uppskattar att tunnelbanan byggs ut i Stockholmsregionen, det är välbehövligt för att klara klimatmål och för att minska trängseln i kollektivtrafiken.

Vi konstaterar att hela utbyggnaden kommer att hanteras av en egen förvaltning underställd Arbetsutskottet och Landstingsstyrelsen. Med tanke på den komplexa situationen med fyra kommuner, stat och landsting som är involverade är det begripligt.

Utbyggnaden av tunnelbanan är ett projekt med mycket lång byggtid och en väldigt stor investeringsvolym, där kostnader, tidplan och risker behöver hållas under noga kontroll över tid. Vi är även oroliga för hur Alliansen ska klara av att hantera den utökade investeringsvolymen utan ytterligare intäktsförstärkningar. Därför är det av största vikt att styrningen och uppföljningen av projektet sker systematiskt och på ett bättre sätt än vad som tidigare varit fallet under alliansens tid vid makten.

Det är också mycket viktigt att tidigt säkra dialog och informationsutbyte med Trafiknämnden och dess förvaltning. Den långa byggtiden innebär att övriga tunnelbanenätet kommer att moderniseras och nya tunnelbanevagnar kommer att gå i trafik. Diskussionen om plattformsväggar intensifieras och förhoppningsvis kommer det finnas installerade partiella väggar på de mest utsatta stationerna, inte minst av säkerhetsskäl för resenärer och för att förbättra arbetsmiljön för förare.

Planprocessen är helt avgörande för att klara bygget i tid. Det ansvaret ligger helt på de fyra kommuner som är involverade. Det är därför oerhört viktigt att tidigt i processen rigga en organisation som jobbar för att få med både ansvariga politiker i kommuner och landstinget samt berörda tjänstemän i dialogerna med medborgare. Alltför många stora byggprojekt har hamnat snett från början på grund av bristande planprocesser. Det handlar då om den tidiga dialogen innan PBL-samråden kommer igång. Det är i detta skede som politiker bör vara ute på plats och lyssna på människor för att ta in kritiska synpunkter. Det är mycket sällsynt att politiker från olika nivåer varit tillgängliga för medborgare samtidigt. Det har inneburit en Svarte Petter-situation där ansvaret bollas på någon annan. Utbyggnaden av tunnelbanan är för viktigt för att misslyckas med!

VÄNSTERPARTIET

SKRIVELSE

2014-01-21

Skrivelse om krishantering vid tågurspårningar

Två tågurspårningar på mindre än en månad på ett kort avsnitt av den hårt trafikerade södra stambanan söder om Stockholms central har aktualiserat kritiken mot Trafikverkets järnvägsunderhåll och underhåll av tågset och lok. För våra pendeltågsresenärer som länge varit hårt belastade av förseningar, följde inställda turer och kraftiga förseningar pga. dessa godstågsurspårningar.

Pendeltågen har dagligen minst 75 000 resenärer och en urspårning av ett godståg intill ett fullsatt pendeltåg vore en katastrof som med alla medel måste undvikas. Trafikverkets riskhantering inger ingen trygghet. I det senaste fallet informerades trafikledningen om den slitna växeln 40 minuter före urspårningen, trots detta vidtog Trafikverket inga akuta åtgärder såsom stopp för tågtrafik på dessa spår.

Trafikverket har uppenbarligen misskött tillsynen av järnvägsunderhållet, samt eventuellt även slarvat med tillsynen över underhållet av lok och vagnar. Fackförbundet Seko, har gång på gång pekats på bristande underhåll av spåren. De har också visat på risken att detta ytterligare kommer att försämrats om 700 järnvägsarbetare sparkas.

Vänsterpartiet förväntar sig i detta läge att landstinget tar fram en krisplan utifrån de omedelbara risker som finns och att landstinget arbetar för att dessa risker snabbt ska elimineras.

Med utgångspunkt från detta önskar Vänsterpartiet svar på följande frågor:

1. Vad gör trafikförvaltningen med anledning av larmrapporterna om brister i underhåll av spår och växlar som trafikeras av pendeltåg?
2. Finns det en krisplan upprättad som kan träda i kraft om ytterligare tåg spårar ur?
3. Vilka krav ställer landstinget på Trafikverket så att underhållet av spår och växlar fungerar och trafiksäkerhet råder för våra resenärer som åker med pendeltågen?